

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
t.a.v. Minister mevr. C. van Nieuwenhuizen

uw kenmerk	uw e-mail van	zaaknummer	behandeld door	telefoonnummer	E-mail
				14 0318	griffie@ede.nl
Betreft				bijlage(n)	Ede,
Zienswijze vliegroutes Lelystad				1	2 november 2017

Geachte mevrouw van Nieuwenhuizen,

Hierbij ontvangt u de verbetervoorstellen, zienswijzen en vragen van de gemeenteraad van Ede omtrent de Ontwerp aansluitroutes Lelystad Airport. Dit in aanvulling op de gezamenlijke zienswijze van diverse Gelderse partijen, de regio FoodValley en het college van Burgemeester en Wethouders uit de gemeente Ede. Onderstaand treft u onze zienswijze op onderdelen van het plan aan.

Los hiervan is ons uitdrukkelijke verzoek zo spoedig mogelijk, het liefst voor april 2019, te komen tot herindeling van het luchtruim zodat het gebruik van lagere luchtlagen niet of nauwelijks nodig is.

1. Vlieghoogte

Volgens de overzichtskaart bedraagt de vlieghoogte van zowel de route OUT-07 als de route IN-06 boven het grondgebied van de gemeente Ede circa 2.700 meter. Nergens ter wereld wordt over dergelijk lange afstanden zo laag gevlogen. Dit laagvliegen leidt tot meer geluidsoverlast, fijnstof en CO₂ emissies doordat continu de gashendel openstaat op hoogte te kunnen blijven. Wij hebben vernomen dat het technisch mogelijk zou kunnen zijn om hoger te vliegen zonder dat het Schipholverkeer wordt gehinderd. Wij horen graag wat hier de (on)mogelijkheden zijn en verzoeken u de hoogte van de vliegroutes boven onze gemeente, zoveel als mogelijk, te verhogen.

2. Inzicht in milieu-impact

Op dit moment is onvoldoende inzicht in de impact die de vliegroutes hebben op de leefbaarheid en gezondheid binnen de woonkernen en op de flora en fauna van onze natuurgebieden. Onlangs is toegegeven dat er een aantal onjuiste geluidsberekeningen is uitgevoerd in de MER, waardoor de geluidsoverlast groter zal zijn dan eerder is gedeeld. Bovendien is deze MER slechts voor een beperkt gebied (30 km) rondom Lelystad Airport uitgevoerd. Onduidelijk is dus wat de precieze belasting voor de gemeente Ede en de Veluwe zal zijn. Wij vrezen dat de voorgestelde vliegroutes zorgen voor geluidsoverlast voor onze inwoners en voor de natuur(stilte)gebieden. Deze gebieden zijn van groot belang voor onze grote toeristische sector in onze gemeente. Wij pleiten voor een goede monitoring van de effecten, zodat de impact op de leefomgeving, flora en fauna in onze gemeente gevolgd kan worden en er, indien daartoe aanleiding is, kan worden bijgestuurd. Een gedegen nulmeting is hierbij een eerste stap, maar ook verdere monitoring is in onze ogen een vereiste.

3. Vliegen boven woonkernen

Eén van de uitgangspunten voor het bepalen van het traject van de vliegroutes, zoals geformuleerd door de Alderstafel, is het zoveel mogelijk mijden van woonkernen. Het verbaast ons in dat verband dat de routes OUT-07 en IN-06 op lage vlieghoogte recht over onze gemeente (met ruim 100.000 inwoners)

en specifiek over de kernen Ede en Bennekom gaan lopen. Dit lijkt ons in strijd met uw eerder geformuleerde uitgangspunten. Wij zijn dan ook benieuwd hoe u tot de keuze bent gekomen om ondanks uw eigen uitgangspunten toch boven onze woonkernen te gaan vliegen. Graag vernemen wij uw overwegingen en horen wij welke alternatieve routes zijn onderzocht, bijvoorbeeld over de Noordzee.

4. Veiligheid bij kruisend verkeer

Na de route-aanpassing van 19 september jl. lopen de aansluitroutes vanuit en naar het zuidwesten beide over het grondgebied van de gemeente Ede en ook nog eens over dezelfde lijn. Dit betekent dat bij een kruisende beweging tenminste 1.000 voet (verticale) afstand moet worden aangehouden. Dit kan leiden tot een nog lagere vlieghoogte boven dichtbevolkt gebied. Een tweede optie is elkaar passeren in het horizontale vlak. Hierbij dient tenminste 5 mijl afstand gehouden te worden. Dit leidt ertoe dat een groter gebied en nog meer bewoners overlast zullen ervaren van de vliegroutes dan uit de routekaarten blijkt. Wij maken ons zorgen om de veiligheid bij de overlap van de inkomende en uitgaande route. Gezien de lage vlieghoogte is erg weinig ruimte/tijd om in te grijpen indien vliegtuigen elkaar te dicht naderen, met alle gevolgen van dien.

Gezien het voorgaande pleiten wij voor het verleggen van de route IN-06 naar het oorspronkelijke traject van voor 19 september (zie grijze lijn in figuur 2).

5. Oog voor klimaat

Graag zouden wij zien dat bij de herindeling van het luchtruim ook rekening wordt gehouden met het klimaat. We hebben ons als Nederland gecommiteerd aan het klimaatverdrag van Parijs en daarmee ook aan het oplossen van de fijnstofproblematiek. Wij realiseren ons dat dit een lange termijn aanpak betreft. Voor de korte termijn verzoeken wij u daarom om in ieder geval in de lagere luchtlagen, schone en geluidsarme vliegtuigen in te zetten.

6. Betrokkenheid en transparantie besluitvorming

De transparantie van het proces rondom de vaststelling van het Luchthavenbesluit in 2015 en de aansluitroutes over het 'oude land' laat te wensen over. Omdat de aansluitroutes ten tijde van de vaststelling van het Luchthavenbesluit nog niet bekend waren, hebben veel partijen in Gelderland destijds geen zienswijzen ingediend. Door de besluitvorming rond de luchthaven los te koppelen van de besluitvorming rond de aansluitroutes is hen de kans op rechtsbescherming ontnomen. Wij vinden dit een kwalijke zaak en niet getuigen van een democratische en transparante besluitvorming.

Wij dringen daarom aan op het serieus meenemen van alle ingediende verbetervoorstellen en zienswijzen bij de vaststelling van de aansluitroutes en de voorgestelde optimalisaties zorgvuldig te onderzoeken op haalbaarheid.

Tot slot willen wij dat onze gemeente rond het proces van de herindeling van het luchtruim dat de komende jaren haar beslag gaat krijgen niet alleen op de hoogte gehouden wordt, maar ook de mogelijkheid krijgt om actief aan de voorkant betrokken te worden bij dit proces, al dan niet middels het inbrengen van een onafhankelijk luchtvaartdeskundige voor een second opinion. Het kan ons inziens niet zo zijn dat over zaken die dergelijke vergaande gevolgen kunnen hebben voor de leefbaarheid binnen ons grondgebied besloten wordt zonder dat wij aan tafel zitten. Graag zien wij het herindelingsproces zo snel mogelijk vorm krijgen. Wij vernemen graag van u hoe u het proces rond de herindeling van het luchtruim eruit komt te zien.

We kijken uit naar uw reactie en dringen normaal aan op een transparant besluitvormingsproces omtrent de vaststelling van de aansluitende routes en de toekomstige herindeling van het luchtruim. Daarnaast willen wij u attenderen op een motie die door onze raad is aangenomen op 26 oktober jl. (zie bijlage).

Met vriendelijke groet,

E. Out
(GroenLinks/Progressief Ede)

H. van Beek
(ChristenUnie)

H. Veltman
(VVD)

P. de Pater
(GemeenteBelangen)

P. Kool
(SGP)

K. Bijl-Mannaerts
(PvdA)

R. Görgülü
(fractie Görgülü)

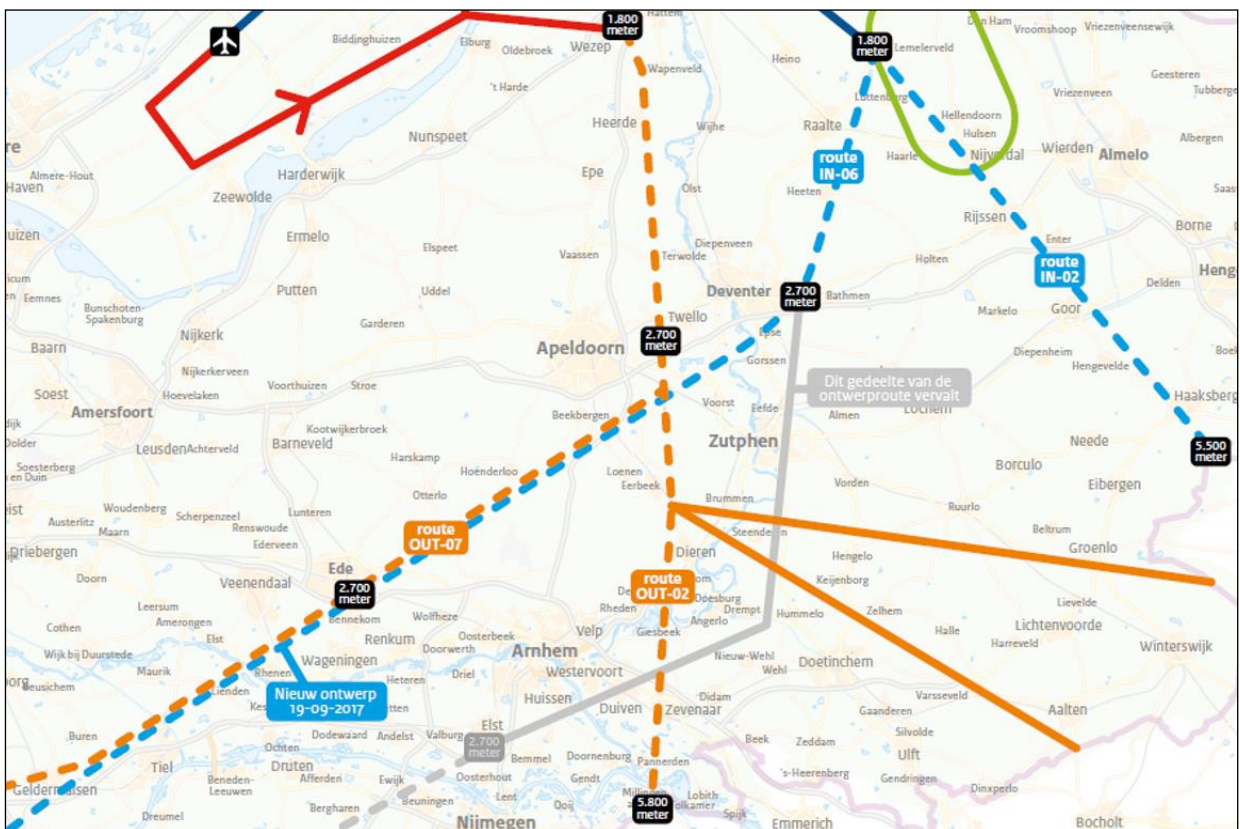
L. Weesie
(D66)

M. Obbink
(CDA)

N. Peters
(BurgerBelangen)

Figuur 1: Geluidscontouren vliegroutes - bron: uitzending EenVandaag 17 oktober 2017.

Figuur 2: Ligging vliegroute IN-06 (grijze lijn).

ChristenUnie

GEMEENTEBELANGEN | EDE

GROENLINKS/PE

Motie Inzet vliegroutes gemeente Ede

De raad van de gemeente Ede in de raad bijeen op donderdag 26 oktober 2017,
constaterende dat:

- voor de zomer bekend werd dat de vliegroutes voor stijgende vliegtuigen vanaf Lelystad voor een deel over onze gemeente lopen en dat op 25 september bekend werd dat ook de routes voor dalend vliegverkeer vanuit Lelystad zijn gepland boven onze gemeente;
- deze berichtgeving voor onze gemeente telkens weer als een konijn uit de hoge hoed kwam en onze gemeente hierover nooit actief is geïnformeerd;
- inmiddels is geconstateerd en toegegeven door de staatssecretaris dat een aantal (geluids)berekeningen in de MER die is uitgevoerd voor Lelystad onjuist zijn uitgevoerd, de geluidsoverlast voor de omliggende provincies groter zal zijn dan werd aangenomen en nog niet duidelijk is welk effect deze onjuistheden hebben op het luchthavenbesluit;
- de minister van Infrastructuur en Milieu in november 2017 een besluit zal nemen over deze vliegroutes – naar verwachting ook na het herstel van fouten die in het afgelopen proces zijn gemaakt en waarover zij nog zal rapporteren;
- naast de vliegroutes die vanaf april 2019 zullen worden gebruikt ook voor de langere termijn een onderzoek wordt gestart naar de 'herindeling van het luchtruim' dat de mogelijkheden en onmogelijkheden van vliegroutes boven onze gemeente aan het licht zal brengen;

overwegende dat:

- geluidsoverlast in de Veluwe natuurgebieden en onze dorpen en steden aanzienlijk kan zijn als gevolg van de vliegbewegingen en dat dit gevolgen kan hebben voor het dierenleven en het toerisme, waar veel ondernemers in onze gemeente voor hun broodwinning van afhankelijk zijn;
- het proces tot nu toe op zijn zachtst gezegd dramatisch verloopt;
- gemeente Ede op geen enkele wijze in de toekomst weer overvallen wil worden met nieuws over vliegroutes en de consequenties ervan voor onze gemeente;
- dit betekent dat we alle relevante informatie tot ons willen kunnen nemen en eventuele alternatieve routes of andere opties om overlast te verminderen niet over het hoofd zien;
- onze inwoners, gemeenteraad en andere betrokken partijen in onze gemeente zo goed mogelijk geïnformeerd moeten kunnen worden en betrokken worden bij het proces dat wordt ingericht voor de herindeling van het luchtruim;

M1

z

verzoekt het college:

I. Voor de korte termijn:

1. zich ervoor in te zetten om invloed uit te oefenen op het besluit van de minister door het aandragen van mogelijke alternatieve routes, waarbij de woonkernen van onze gemeente worden vermeden en overlast wordt voorkomen;
2. zich ervoor in te zetten dat overlast voor mensen, fauna en flora wordt gemeten en gemonitord;
3. de minister te houden aan de uitspraak van de staatssecretaris dat tot aan de herindeling van het luchtruim het aantal vliegbewegingen per jaar van en naar Lelystad niet verder zal oplopen dan tot maximaal 10.000;
4. alle mogelijke informatie te achterhalen bij het ministerie zodat onze inwoners een reëel inzicht in de mate van overlast krijgen en zo goed mogelijk geïnformeerd kunnen worden over keuzes en afwegingen die worden gemaakt en over onder meer vlieghoogtes, de veiligheid, kruisend luchtverkeer, vliegtijden, aantallen vliegbewegingen, verhouding van nieuw vliegverkeer tot bestaand vliegverkeer (incl. oefeningen Defensie), geluidshinder, CO2-uitstoot, fijnstof en gebruik van moderne vliegtuigen (minder geluid en uitstoot), testvluchten.
5. bij de minister de mogelijkheid onder de aandacht te brengen om de belemmerende activiteiten van de luchtmacht naar elders te verplaatsen, zodat laagvliegroutes boven Ede kunnen worden vermeden, dan wel de argumenten helder te krijgen waarom dit niet zou kunnen.
6. zich ervoor in te zetten dat de minister de inwoners van Ede, die communicatie op dit onderwerp tot de zomer van 2017 hebben moeten missen en maar zeer beperkt kennis hebben kunnen nemen van deze ontwikkelingen, proactief meeneemt in alle onderzoeksresultaten, overwegingen en beslissingen en eventuele alternatieven die bedacht worden.
7. het initiatief te nemen om de woordvoerders luchtvaart van de Tweede Kamer in de raadzaal van Ede uit te nodigen voor een toelichting op hun standpunten en een overleg met college en raad.
8. het laten uitvoeren van een wetenschappelijk onderzoek naar geluidseffecten op de fauna in overweging te nemen, eventueel uitgevoerd door de WUR, en voor de financiering ervan in overleg te treden met de minister.

II. Voor het proces van herindeling van het luchtruim, dat de minister van infrastructuur en milieu uiterlijk 2023 wil hebben afgerond, vanuit onze gemeente in ieder geval de volgende kaders in te brengen bij de minister:

1. Hanteer vanaf nu een aanpak in nauwe afstemming met inwoners en bestuurders. Betrek hen actief. Zoek samen een balans tussen mens, economie en natuur, zodat niemand voor verrassingen komt te staan; voer dus ook voor de luchtvaart het omgevingsmanagement in, zoals dat ook voor grote infrastructurele projecten gebeurt.
2. Rond de herindeling van het luchtruim het liefst in 2019 en zo spoedig mogelijk af en zoveel eerder dan 2023 als mogelijk is.

3. Neem de uitgangspunten mee die vanuit onze gemeente worden ingebracht als kader voor de herindeling van het luchtruim en de vliegroutes als die boven onze gemeente worden gepland, waarbij in ieder geval de volgende uitgangspunten gelden:

- dat overlast zoveel mogelijk wordt voorkomen;
- dat de vliegroutes hoger moeten liggen;
- dat de herindeling bijdraagt aan het klimaatverdrag van Parijs en daarmee aan het oplossen van de fijnstofproblematiek die overigens in onze regio al aanzienlijk aanwezig is;
- dat in ieder geval altijd met zo schoon en geluidsarm mogelijke vliegtuigen wordt gevlogen in de lagere luchtlagen;
- dat herindeling van de militaire oefengebieden van meet af aan fundamenteel betrokken wordt.

III. Voor dit traject indien nodig externe inhoudelijke expertise in te winnen (eventueel in samenwerking met andere gemeenten), waarbij het college mandaat krijgt van de raad voor de besteding van maximaal EUR 1 per inwoner en dit gezien de urgentie en actualiteit te dekken uit de algemene reserve,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening

Hester Veltman
VVD Ede

Louis Weesie
D66

Nico v.d. Poel
SGP

Jan Pieter v.d. Schans
CDA

Cora Otter
ChristenUnie

Ruben van Druiten
Burgerbelangen

Peter de Pater
GemeenteBelangen

Ria Maliepaard
PvdA

Ellen Out
GroenLinks/PE

Voor : VVD, D66, SGP, CDA, CU, BB, GB, PvdA, BLIPE
Tegen : fractie Alexander van de Walle (1)

(33)
34

→ aangenomen